

danja. Pričarale pa so jo številne uprizoritve Linhartovih, Cankarjevih, Finžgarjevih, Goljevih, Nušičevih, Gogoljevih, Molierovih, Shakespearjevih, Schillerjevih in drugih dramskih del po vaših ali drugih prevodih. Nad štirih desetletja so minila od te dobe, a vaš čas je ostal ljudem nepozaben in praviijo: »Tako lepih iger, kot so bile v Zeleznikih ob Koblarjevem času, ne bo nikdar več!«

Zakaj ste postali v rodnem kraju iz Cetovega Francka — profesor Koblar — učenik Zeleznikarjev?

Odgovor vprašanju je najti samo, če dobimo vpogled, kako ste gradili svoj lik ljudskega izobraženca, ki je izšel iz naroda in se je vračal k njemu ob preziru materialnih koristi in ne oklevajoč v naporih. Oglejmo primer: V oktobru 1922. leta ste pripravljali uprizoritev »Namišljenega bolnika« za žegnanjsko nedeljo. Ves zadnji teden je deževalo, da je bila zemlja prepita z vodo. Od petka na soboto so se nad loškim območjem trgali oblaki, da so padle vode premaknile zemljo, odnašale hiše, gospodarska poslopja, mostove in pota. Bila je »noč groze«! V soboto ste bili na ljubljanski postaji pred opoldanskim »gorenjcem« z dvema pletenima košarama, napolnjenima z garderobo za igro. Naložila sva vsak eno, se pripeljala na Trato, se oprtala in nastopila 20 km pešačenja v Zeleznike. Vode se še niso odtekle, četudi se je zvedrilo. Posledice poplave so bile vso pot vidne in so oteževale najino hojo. Pri Bukovici je po polju in cesti tekla Sora mestoma do kolen globoka — brodila sva. V Selcih je bila na klancu cesta zasuta z brozgo prsti, dračja in nanesenih smrek, kar dva metra debelo. To sva obšla in pod vasjo po lestvi prečkala vodo. Vsak revni studenec je postal drveči potok. Prek teh sva tovorila lasulje, obleke, palice, pokrivala, šminke itd. Ko smo »Namišljenega bolnika« uprizorili, so se ljudje, prestrašeni zaradi grozeče poplave, spustili z zdravo nasmejanostjo in pozabili na povzročeno gorje.

Vaša doba izobraževanja Zeleznikarjev je bila polna telesnih naporov, ki ste jih smelo prispevali v vseh letnih časih. Ljudem, ki ste jih imeli radi in so vam še pri srcu, ste se neomejeno razdajali. Spoštovanje vaše osebnosti je zrastle zaradi dejanj, ki so vas dvignila na visok podstavek med množico. Ko iz vloge Balčka v Desetem bratu gledam v vas režiserja, se zavedam veličine vaše neomejene predanosti »rodu in domu«. Iz nje je nastal velikan vaših mer zdravja, moči in razuma, ki mu za 80-letnico od srca čestitam.

Niko Žumer

PRVIH 15 LETNIKOV LOŠKIH RAZGLEDOV

Na predvečer občinskega praznika 8. januarja 1969 je predsednik občinske skupščine tov. Zdravko Krvina priredil v poročni dvorani slovesen sprejem ob 15-letnici Loških razgledov. Povabljeni so bili vsi člani uredniškega odbora, stalni sodelavci zbornika in nekateri zainteresirani kulturni in politični delavci Škofje Loke. Razen enega člana uredniškega odbora, ki je bil službeno zadržan, so vsi povabljeni — 22 po številu — prišli na sprejem. Po uvodnih besedah predsednika občinske skupščine je takčasni urednik zbornika France Planina prebral o prvih petnajstih letnikih tole pregledno poročilo:

Čeprav 15 let ni okrogel jubilej, naj bo vendar povod, da pregledamo pot našega zbornika, ki smo jo že prehodili, in se pogovorimo, kam in kako bomo krenili naprej.

Že ob ustanovitvi Muzejskega društva l. 1937 nam je lebdela pred očmi zamisel o lokalnih publikacijah, ko smo postavili v 2. člen društvenih pravil, ki govori o namenu društva, določilo, naj društvo izdaja znanstvene in poljudne publikacije. Zavedali smo se namreč, da bo muzej brez publikacije premalo življenjski, le vase zaprt, brez stika z drugimi kulturnimi ustanovami in — ne nazadnje — premalo povezan s svojim krajem in zanj premalo plodovit in premalo pomemben. Imeli smo tudi že izkušnjo iz prejšnjega leta, ko smo obrtno-industrijsko razstavo pospremili in obogatili z izdajo knjige »Škofja Loka in njen okraj«; ta nam je bila potem v marsičem vzorec za Loške razglede.

V letih pred vojno je bilo društvo zaposleno z zbiranjem in urejanjem muzeja, da bi moglo misliti na izdajo kake publikacije. Tudi je bilo prezgodaj, da bi se ustanova, ki je komaj zaživela, lotila temeljitejših študij. Po pičlih dveh letih muzeja je vojna zamorila ne le vse naše delo, temveč domala vse kulturno življenje. Po osvoboditvi smo zbirali »raztresene ude«, skrbeli za prostore in nato v puštalskem gradu tako rekoč na novo ustanovili muzej, nakar je vsakodnevno oskrbovanje zbirke več ko dovolj zaposlovalo naše amaterske moči. Šele osem let po vojni je nastopilo takšno stanje, da smo mogli uresničiti zamisel o društveni publikaciji. V Loko so se vrnili politični in gospodarski delavci — domačini z nalogo, da poženejo kolo gospodarskega in kulturnega napredka domačega kraja, med njimi tov. Sveto Kobal, ki je

imel dovolj široke poglede, da je razumel potrebo in pomen uveljavljanja kraja tudi na publicističnem področju. Krajevna organizacija Zveze borcev je v desetih povojnih letih prišla do spoznanja, da je treba dogajanja med narodnoosvobodilno vojno na domačem terenu rešiti pred pozabo. Z javnim delom je takrat pričel mladi, za literarno delo usposobljeni tov. Branko Berčič, ki je predlagal izdajanje zbornika in bil pripravljen prevzeti uredništvo. Ti trije dejavniki so kot blagohotne rojenice stale ob rojstvu Loških razgledov, da so zagledali luč sveta za občinski praznik 1. 1954. Založil jih je mestni odbor SZDL, drugi letnik pa že samo Muzejsko društvo. Urednik Branko Berčič jim je dal ime in zasnoval razpored vsebine, kakršen je še sedaj v veljavi. Prvi del ima članke o dogodkih v zadnji vojni pod skupnim naslovom Narodnoosvobodilna borba, le v prvih dveh letnikih je bil nekoliko bolj udaren naslov Le vkup, le vkup, uboga gmajna. Prvi članek je prispeval Sveto Kobal o začetkih ljudske vstaje v Škofji Loki. Drugi del pod naslovom Razgledi je jedro zbornika in združuje raznovrstne članke, ki osvetljujejo naše ozemlje z zgodovinskega, umetnostnega, geografskega, geološkega, naravoslovnega, narodopisnega, gospodarskega in splošno kulturnega vidika. Tretji del z naslovom Leposlovje prinaša literarna dela pisateljev in pesnikov z loškega ozemlja ali dela drugih, če so v zvezi z našimi kraji ali razmerami. V zadnjem delu so zbrane razne drobne zanimivosti, zapiski in poročila, med njimi od 5. letnika naprej vsako drugo leto poročilo o občnem zboru Muzejskega društva in seznam članov, naročnikov in zamenjav Loških razgledov. Kot dodatek je oglasni del, ki na svoj način prikazuje gospodarstvo loškega ozemlja in poleg denarne podpore občine in članarine znatno pomaga, da društvo zmore premagovati finančne težave z izdajanjem.

Naklada zbornika je navadno 1200 izvodov, 5. letnik je bil zaradi 15. obletnice Prešernove brigade natisnjen v 1500, 14. letnik zaradi 30-letnice LIP na Češnjici v 1300 izvodih, 12. in 13. letnik samo v 1000 izvodih zaradi težav v zvezi z reformo, 15. letnik pa se je povzpел na 1100 izvodov. Tako je v 15 letih izšlo 17.900 knjig. Od prvih dveh letnikov ima društvo le majhno železno rezervo. Obseg zbornika se je precej spreminjal. Začeli smo z 12 tiskovnimi polami (192 strani), višek je dosegel 3. letnik z 18 1/2 polami (296 strani), najdrobnejši pa je bil 12.

letnik z 8 3/4 pole (140 strani); 15. letnik je spet pravne mere — 16 1/4 pole (260 strani). Vseh 15 letnikov je že kar lepa vrsta knjig na knjižni polici, saj imajo skupaj 3550 strani.

V 15 letih se je v Loških razgledih oglasilo 123 sodelavcev. Večina je domačinov z loškega ozemlja ali takih, ki so tod zaposleni. Razen teh je še 13 umrlih pisateljev in pesnikov, ki smo priobčili njihova dela. Nekako četrtnina sodelavcev je izven naših krajev in so se nam pridružili le iz zanimanja za snov ali zaradi osebnih poznanstev. Večina je dala le po en prispevek (72) ali pa po 2 (20), med njimi precej takih za oddelek drobnih zanimivosti. Najbolj reden sodelavec je predsednik društva dr. Pavle Blaznik, ki je objavil razpravo v vsakem letniku, za njim naš prijatelj iz Kamnika dr. Emilijan Cevc, ki je po srcu Ločan in je izostal samo v 14. letniku, ker ga je pri obilnih dolžnostih prehitel rok za oddajo tipkopisa. Zelo redni sodelavci so Andrej Pavlovec (19 prispevkov), dr. Branko Berčič in dr. Anton Ramovš (po 13 prispevkov) ter dr. Tone Polenec (8), prvi že po značaju svoje službe, drugi trije zaradi svojega sistematičnega dela, ki ga prav na ljubo Loških razgledov povezujejo z našim ozemljem. Redno sta objavljala svoje članke Doroteja Gorišek, dokler je bila zaposlena v loškem muzeju, in Boštjan Kiauta, dokler ni odšel v tujino. Lepo število prispevkov (12) je dosegel Janko Krek, ki je za prvih deset letnikov uredil tudi bibliografsko kazalo. V prvih treh letnikih je vneto sodeloval Marijan Masterl (7 prispevkov). Janez Eržen, ki je zaposlen v muzeju, je prispeval 7 zapisnikov in poročil. Na najboljši poti k rednemu sodelovanju je mladi arhivar France Štukl, ki je začel pri 11. letniku in je objavil že 4 študije med Razgledi in 3 drobne zapiske. Naj mi bo odpuščen neskromnost, da zaradi popolnejšega pregleda omenim še svojih 11 večjih in 25 drobnih prispevkov.

Urednik je bil ves čas Branko Berčič, le pri zadnjih letnikih sem ga jaz začasno nadomestil, ker je bil sam prezaposlen z drugim pisanjem. Prve tri letnike je urednik sam uredil, od 4. naprej mu je v pomoč uredniški odbor, v katerem sta bila razen Berčiča vseh 12 let Pavle Blaznik in France Planina, 9 let je bil član Milan Žakelj, 7 let Sveto Kobal, po 5 let Jože Nastran in Andrej Pavlovec in po 3 leta Stane Pečar in Jeja Jamar-Legat. Člani uredniškega odbora so si v glavnem razdelili snov po strokah (NOB, zgodovina, naravoslovje, gospodarstvo,

leposlovje), vendar je urednik sam iskal sodelavce in opravljal posle s tiskarno. Lektorsko delo je 9 let opravljal Branko Berčič, nato dve leti Lojze Zupanc, eno leto France Jesenovec, zadnja tri leta pa Jeja Jamar-Legat. Prve štiri in zadnji letnik je tiskala tiskarna Toneta Tomšiča, vmes pa 10 letnikov Triglavsko tiskarna v Ljubljani.

Večkrat smo že poudarjali, da za sodelavce in snov nobeno leto nismo bili v zadregi, le čas med sprejemom tipkarnega gradiva in rokom za oddajo v tiskarno je bil navadno prekratek in je bilo nekatere prispevke mogoče temeljiteje popraviti šele pri tiskarski korekturi, kar nam je stalo nekoliko podražilo. Snov se je stekala v dokaj pravem razmerju z vseh področij, tako da so vsi letniki vsebinsko precej pisani. Za oddelek o NOB je dalo prispevke 53 avtorjev, za Razglede 177 in za Zapiske in poročila 115 sodelavcev. V leposlovnem delu je bilo predstavljenih 23 pisateljev in pesnikov, med temi 13 že umrlih.

V 15 letnikih je zbrano bogato gradivo o Loki in loškem ozemlju, tako da lahko štejemo Loko med najboljše proučene dele Slovenije, če vzamemo v poštev še nekatera znanstvena dela, predvsem zgodovinske razprave Pavleta Blaznika. Poglejmo zdaj v glavnih potezah vsebino dosedanjih letnikov, kaj vse je že v njih obravnavano, obenem pa ugotovimo, kaj še manjka za čim popolnejšo sliko naših krajev.

V oddelku NOB imamo vrsto poročil in osebnih spominov na začetke ljudske vstaje, OF, SKOJ in partijo, loško, poljansko, žirovsko in selško četo, Cankarjev bataljon, Gorenjsko vojno področje, Prešernovo brigado, na razne akcije, spopade, partizanske tehnike, partizansko šolstvo, dogodke v Poljanah, Zireh, Dražgošah, Železnikih in Loki, na interniranje in falce itn. To so kamenčki živih barv, ki jih bo treba uskladiti in razporediti v mozaik, podatke bo treba preveriti in napraviti sintezo ter celoten pregled vse dobe NOB. To delo bi mogel opraviti sposoben in delaven zgodovinar — kustos v muzeju.

Stoletja freisinškega gospodstva so v mnogih ozirih opisana v prispevkih Blaznika, Mohoriča, Štukla, Tancika, Verbičeve in obeh Zontarjev. Za ta del loške zgodovine ni bojazni, da ne bi bil do 1000-letnice pregledno podan, če nam le to. Pavle ostane zdrav. Razen nekaj drobcev pa je dokajšnja praznina v naši lokalni zgodovini med koncem fevdalnega gospodstva in začetki NOB. Morda bo ta čas osvetlil tov. Štukl pri svojem

arhivskem delu. Morda bo utegnil sestaviti tudi pregled o preteklosti loških hiš in rodbin za kakih sto let nazaj. Tudi v muzeju čaka dvorana na zbirko o dobi kapitalizma pri nas. Skoraj ničesar ne vemo o našem ozemlju pred freisinškim gospodstvom, ker je arheološko še neraziskano.

Iz zgodovine umetnosti so nam predvsem tov. Cevc, Šumi in Sedej odkrili gotsko in baročno dobo, naše slikarje, kiparje, rezbarje in stavbenike, kar vse so dragoceni detajli, ki jih bo treba pregledno povezati v celoto. Manj so se LR dotaknili realistov, impresionistov in sodobnih umetnikov. Nekaj tega so pojasnile razstave v muzejski galeriji in je ohranjeno v Pavlovčevih poročilih o razstavah. Manjka tudi slika igralske in glasbene dejavnosti. Škoda, da nimamo pregleda, katera dramska dela so šla med vojnama prek loških odrov. Na vidiku sta topografija cerkvene umetnosti in topografija loškega mesta, kar bo v korist spomeniškega varstva in urbanističnemu snovanju, o katerem je tudi premalo napisanega v LR. S področja spomeniškega varstva imamo splošni pregled o nalogah v samem mestu, praktično navdilo o vzdrževanju fasad in poročilo o delu po vaseh v l. 1963, o urbanistični ureditvi Loke pa dva prispevka. Pred 1000-letnico loškega gospodstva bodo LR lahko nudili možnost za pouk občanov o namerah ureditve in z njimi zvezanih dolžnostih hišnih svetov in lastnikov hiš.

O gospodarstvu sta podala kratek prerez Vladimir Logar do l. 1955 in Jože Nastran do 1962, o financiranju reprodukcij pa je pisal Sveto Kobal l. 1955. Od industrijskih podjetij so obdelali ing. Gorenc Motor in LTH, Šter lesno industrijo v Selški dolini, kar je v letošnjem letniku še dopolnil ing. Lojze Zumer st., opisane so bile Schneiderjeva tovarna turbin, loška lesna industrija, predilnica, Sešir in Niko, a ne za zadnja leta. Zanimive bi bile zgodovinske študije o nekdanjem železarstvu v Železnikih, o Krenerjevi tovarni sukna, o Balantovi parketarni, o žagah in mlinih. Manjkajo še poročila o sedanjih podjetjih Elri, Termiki, Kroju, Remontu in Tehniku, Pekarni, Transturistu, Iskri in Tehnici v Železnikih ter Alpini v Gorenji vasi. Obrt in gostinstvo sta na splošno obdelana, še posebno barvarska, klobučarska, usnjarska in platnarska obrt v Loki, v širšem obsegu pa čipkarstvo, sitarska, žebeljarska in skrilarska obrt ter oglárstvo na Jelovici.

Pojasnjena je zadeva o odmaknjenosti železnice, opisani so bili načrti o name-

ravnih trasah železnice na loškem ozemlju, nič pa še ni bilo pisanega o razvoju in stanju motoriziranega prometa. Zvrstili so se že članki o jelovškem rudarstvu, o rudišču urana, o razvoju elektrifikacije in vodovodov, o kmetijstvu, mlekarstvu, čebelarstvu, o vrstah rib v Sori, o divjadi in lovu, pogrešamo pa še razprave o naših gozdovih, živinoreji in trgovini. Vprašanje hribovskih kmetij smo šele načeli. O turizmu imamo nekaj člankov, ki predočujejo njegov razvoj. Treba bo načrtno analizirati primarne in sekundarne pogoje zanj na našem ozemlju.

Geološko sestavo našega ozemlja in paleontološke priče o starosti kamenin znanstveno obdeluje Anton Ramovš, ki je napisal članke tudi o apnenicah, skrilolomih in uporabi okrasnih kamnov. Tudi pregled podzemskih jam imamo. Podnebje je le amatersko proučeno. Razen o lovni divjadi imamo študije le o pajkih, ki jih sistematično odkriva Tone Polenec in o nekaterih družinah žuželk izpod peresa B. Kiaute. O drugem živalstvu in o celotnem rastlinstvu z alpskim vred nismo objavili še ničesar. S področja domoznanstva sta v LR študiji o Kamnitniku in Železnikih ter Češnjici, na celotno sliko še čakamo. Potreben bi bil pregled o spremembah v upravni razdelitvi po koncu freisinškega gospodstva. Mnogo nepojasnjenega je v krajevnem imenoslovju.

LR zvesto spremljajo delo muzeja in muzejskega društva, ker so pač njegovo glasilo. Priobčili smo tudi nekaj o gasilskem, planinskem, kulturnoprosvetnem in telesnovzgojnem društvu, o poletnih prireditvah v Loki in o prosvetni dejavnosti na Godešču. Treba bo pregledati še dejavnosti drugih društev, posebno nekaj razgibano društveno življenje v Železnikih ter poseči do njihovih začetkov. Glede šolstva je bilo objavljenega nekaj o gimnaziji, vajenskih in strokovnih šolah. Z zgodovino šolstva je letos pričela tov. Jamarjeva.

V leposlovnem delu so bile zastopane že poezija, proza in drama. Tu imamo še veliko možnosti, da predstavimo številne kulturne delavce-rojake, ki so se udejstvovali s pisanjem. Tudi biografije pomembnih rojakov nam nudijo še obilo snovi. Do sedaj smo jih objavljali več ali manj priložnostno, ob smrtih in jubilejih.

Če bi našteval področja, ki smo jih v LR že obdelali, in tista, ki bi jih še morali, bi bilo za ta slovesni sestanek preveč. Naj to čimprej stori uredniški odbor.

Omenim naj še ilustrativni in oglasni del LR. Vsak letnik ima na prednji strani upodobljen kak pomemben motiv po večini v zvezi z vsebino letnika ali s kakim dogodkom tistega leta. Osem letnikov je opremil ing. Mlakar, po dva Pavle Bozovičar in Kristina Pavlovec, po enega M. Lakota, A. Mrzel in T. Logonder. Med besedilom je v dosedanjih letnikih 920 ilustracij, fotografij, risb, diagramov, načrtov in zemljevidnih skic. Vse to je bogata nazorna dokumentacija obravnavane snovi. V oglasnem delu zbornika je vedno na prvem mestu čestitka občinske skupščine in občinskih organizacij za občinski praznik, na zadnjem pa muzejskega kolektiva in muzejskega društva. Oglasi sami, s katerimi podjetja podpirajo izhajanje zbornika, so odsev ne le njihove moči, temveč tudi razumevanja stvari. Le redka so, ki se naredijo, kakor da ne živijo med nami in se jih naša kultura ne tiče.

Iz povedanega razvidite, da so LR opravili svojevrstno povezanost Muzejskega društva, Zveze borcev, občinske skupščine in gospodarstva. Brez te povezanosti bi jih ne bilo. Muzejsko društvo bi samo ne imelo sredstev za izdajanje, Zveza borcev bi ne zmogla ne dela ne sredstev, občina in podjetja bi bila brez kulturne reprezentacije, brez ogledala svojega obraza.

Za konec si zastavimo še vprašanje, kakšnega pomena je takšen lokalni zbornik. Da ima svoj pomen, priča že dejstvo, da po 15 letih še krepko živi. Muzejsko društvo ima v njem prosvetitelja, ki izobrazuje člane in jih krepi v navezanosti na domači kraj in privrženosti muzeju, ki tako vstaja v njihovi zavesti kot osrednja kulturna ustanova. Za Zvezo borcev je njen zgodovinopisec, ohranjevalec njenih tradicij in propagator naprednih idej. Za občino in gospodarstvo je registrator razvoja in reprezentant kulturnega stanja. Ima pa še širši, ne zgolj lokalni pomen s tem, da je živ člen narodne kulture, saj ta ni dana sama po sebi, temveč raste iz raznih družbenih skupin in prosvetljenih, delavnih posameznikov. Da nima le Ljubljana muzejev, Kronike in drugih revij, temveč imajo to tudi manjši kraji, to je gotovo merilo višje kulture. LR dajejo slovenski kulturi tudi neposreden prispevek s članki, ki se ne tičejo samo Loke, temveč večjega dela ali vse Slovenije. Za primer navedem nekaj prispevkov iz letošnjega letnika: Članek o začetkih loškega šolstva je z veseljem sprejel Šolski muzej Slovenije, Žumrov članek o združništvu, o gozdnem in lesnem gospo-

darstvu bo ponatisnil Gozdarski zbornik, prispevek o Hafnerju, voditelju judenburskega upora, bo upošteval vsak zgodovinar novejšje dobe, o čipkarstvu vsak, ki se bo zanimal za umetno obrt; članki o slikarjih so novi prispevki k zgodovini slovenske umetnosti; Blaznikove zgodovinske članke redno objavlja v izvlečku freisinško zgodovinsko društvo v svoji publikaciji; dognanja tov. Ramovša in Polenca citirajo najbolj specializirane znanstvene revije v raznih državah.

Kot urednik letošnjih LR se zahvalim vsem, ki ste ali ki sodelujete kakorkoli pri njihovem izdajanju in razširjanju, prav tako naj velja velika zahvala občinski skupščini in njenemu predsedniku, ki sta jih sprejela za svojo zadevo, in podjetjem ter organizacijam, ki nas pri našem delu podpirajo.

Po poročilu so se udeleženci pogovorili o raznih perečih zadevah, pomembnih za Loške razglede, predvsem o načrtih glede vsebine in razširjanja nadaljnjih letnikov tja do tisočletnice loškega gospostva.

France Planina

UPRAVA IN ARHIV OBČINE SORA (1911—1933)

I. Razvoj občine in njenega arhiva

a) Upravna zgodovina občine

Občino Sora so po nasvetu deželnega zbora vojvodine Kranjske ustanovili s cesarjevim ukazom z dne 5. februarja 1911 iz davčnih občin Drage in Sore, izločenih ob tej priložnosti iz upravne občine Medvode. Nova občina je obsegala vasi: Pungert, Gosteče, Draga, Sora, Dol.¹

Priprave za ustanovitev nove občine so se začele že prej.² Devetindvajsetega maja 1906 je poročevalec dr. Ivan Tavčar v imenu deželnega zbora poročal v deželnem zboru o namenu ustanovitve nove občine. Dobesedno se poročilo glasi:

»Visoki deželni zbor!

V okolišu krajne občine Medvode se nahajajoči davčni občini Draga in Sora sta bili z ukazom namestništva z dne 15. februarja 1867, dež. zak. št. 8, oziroma z razglasom c. kr. predsedstva deželnega nadsodišča v Gradcu z dne 16. februarja 1867, dež. zak. št. 9, izločeni iz političnega okraja in sodnega okoliša Ljubljane ter združeni s političnim okrajem kranjskim oziroma z okrajnosodnim okolišem škofjeloškim.

Vzlic temu pa sta navedeni dve davčni občini tudi še nadalje ostali pri krajni

občini Medvode, vsled česar je nastala nepravilnost, da pripada omenjena krajna občina sedaj dvema različnimu sodnima okolišem.

Da se ta nepravilnost odstrani, kar bi bilo želeli v vsakem oziru, more se to doseči na tri načine.

To nezakonito razmerje se torej da odpraviti s tem, da se davčni občini Draga in Sora izločita iz sodnega okoliša škofjeloškega ter spojita s sosednim okolišem ljubljanskim

Ker pa je okrajno sodišče Ljubljane v primeri s Škofjo Loko od navedenih dveh občin bolj oddaljeno, bila bi ta eventualiteta prebivalstvu prej na škodo nego na korist. Vrh tega pa se je tudi nadsodišče v Gradcu izreklo zoper takšno izločitev.

Drugič se je mislilo na to, da se obe davčni občini združita s kako krajno občino političnega okraja kranjskega; toda poizvedbe so pokazale, da bi tudi ta spojitev ne bila umestna. Krajni občini Zminec in Staraloka, ki bi edini v tem oziru prišli v poštev, sta od vasi davčnih občin Draga in Sora zelo oddaljeni.

Preostajal je torej le še tretji način rešitve tega vprašanja, namreč ustanovitev navedenih dveh davčnih občin kot samostojna krajna občina političnega okraja kranjskega. S to rešitvijo je bilo še najbolj ustrezno tudi željam ondotnega prebivalstva.

Katastralni občini Draga in Sora štejeta 545 prebivalcev in imata 2568 K 19 h predpisanega davka.

Vsekako se bo nova občina morala boriti z vsemi onimi težkočami, ki prav pogosto nastajajo v majhnih občinah, vendar pa se ne more kar naravnost trditi, da ne bo mogla životari.

Iz druge strani pa bo krajna občina Medvode po izločitvi novo ustanovljene občine še vedno imela 12957 K predpisane davka in bo še spadala med večje in močnejše občine naše dežele.

Občinski odbor v Medvodah je soglasno pritrdil ustanovitvi nove občine. Tudi delitev občinskega imetja se namerava izvršiti po načrtu, s katerim so bili zadovoljni vsi udeleženci.

Sledijo formalne sklepne fraze poročila, datum 29. maja 1906 in podpis deželnega glavarja Otona pl. Detela in poročevalca dr. Ivana Tavčarja. Postopek je trajal do leta 1911.

V letu 1912 so novo občino izločili iz političnega okraja Ljubljane in jo priključili političnemu okraju Kranj.³ V davčnem pogledu so jo istega leta priključili Škofji Loki⁴ prav tako so jo izločili iz zdravstvenega okrožja St. Vid